

Evropska unija, Evropske skupnosti

Teme današnjih vaj

- *Evropska skupnost kot ekonomska integracija*
- *Primarna, sekundarna zakonodaja*
- *Razmerje med pravom EU in domačim pravom*
- *Vloga Sodišča ES*

FAZE EKONOMSKE INTEGRACIJE

Nacionalna država	<ul style="list-style-type: none"> ● avtonomno sprejema predpise, s katerimi uravnava gospod. politiko in ekon. odnose s tujino
Preferenčni carinski sistemi	<ul style="list-style-type: none"> ● le posamične ugodnosti na carinskem področju; ni skupne carinske tarife proti tretjim državam ● ni prostega pretoka produkcijskih faktorjev ● ni usklajevanja politik (ekonomske, socialne, fiskalne, monetarne) in ni skupne politike
Območje svobodne trgovine	<ul style="list-style-type: none"> ● opuščene uvozne dajatve med državami članicami ● opuščene količinske omejitve med državami članicami ● notranji promet blaga med državami članicami je prost ● vsaka država članica lahko uporabi lastne carinske stopnje proti tretjim državam ● zaradi izogibanja uvoznim izigravanjem s strani 3. držav skupna pravila o izvoru blaga (to omogoča, da se ne meji določi, ali se za konkretni proizvod uporabi to ali drugo carinsko tarifo)
Carinska unija	<ul style="list-style-type: none"> ● vse ovire za trgovanje med državami članicami so ukinjene ● določena je skupna zunanja carinska tarifa; certifikati o izvoru za notranje kroženje nepotrebni ● ko pride proizvod v carinsko unijo, lahko prosto kroži
Skupni trg	<ul style="list-style-type: none"> ● primarno carinska unija ● produkcijski faktorji prosto krožijo ● definicija dopušča vrsto opcij glede tretjih držav; različni nacionalni predpisi še vedno dopustni ● uvaja se veliko komunitarnih predpisov; prakticira se kombinacija skupnostnih politik (npr. na področju dela) in nacionalnih politik proti tretjim državam
Ekon. unija	<ul style="list-style-type: none"> ● skupni trg že vzpostavljen ● obstaja visoka stopnja koordinacije (harmonizacije) ali celo unifikacije ekonomskih politik ● veliko se dogaja na področju monetarne politike in politike redistribucije dohodkov
Monetarna unija	<ul style="list-style-type: none"> ● kreacija nepreklicno fiksnih menjalnih tečajev in polna konvertibilnost valut držav članic ali ena skupna valuta ● taka unija zahteva visoko stopnjo sodelovanja in integriranosti makroekonomskih in proračunskih politik članic
Ekon. in monet. unija	<ul style="list-style-type: none"> ● kombinacija monetarne unije in ekonomske unije

Kaj so Skupnosti in kaj Unija

The European Union

First pillar: the European Communities

EC

- Customs union and single market
- Agricultural policy
- Structural policy
- Trade policy

New or amended provisions on:

- EU citizenship
- Education and culture
- Trans-European networks
- Consumer protection
- Health
- Research and environment
- Social policy
- Asylum policy
- External borders
- Immigration policy

Euratom
ECSC

Second pillar: common foreign and security policy

Foreign policy

- Cooperation, common positions and measures
- Peacekeeping
- Human rights
- Democracy
- Aid to non-member countries

Security policy

- Drawing on the WEU: questions concerning the security of the EU
- Disarmament
- Financial aspects of defence
- Long-term: Europe's security framework

Third pillar: cooperation in justice and home affairs

- Cooperation between judicial authorities in civil and criminal law
- Police cooperation
- Combating racism and xenophobia
- Fighting drugs and the arms trade
- Fighting organised crime
- Fighting terrorism
- Criminal acts against children, trafficking in human beings

Skupni (notranji) trg

- Štiri temeljne svoboščine; prost pretok:
 - blaga
 - delavcev
 - storitev ter svoboda ustanovitve sedeža
 - kapitala
- Konkurenčno pravo:
 - Karteli, sklepi, usklajena ravnanja
 - Zloraba prevladujočega položaja
 - Presoja koncentracij
 - ...
- Država na trgu
 - Državni monopoli
 - javna podjetja
 - ...
- Dumping

Primarna evropska zakonodaja

- Gre za **MEDNARODNE POGODBE** (postopek ratifikacije), pravila sprejemajo **DRŽAVE**
 - *Pariška pogodba* (ESPJ, 1952)
 - *Rimski pogodbi* (PEGS, EUROATOM, 1957)
 - *Enotni evropski akt* (SEA, 1986)
 - *Maastrichtska pogodba* (1992)
 - *Amsterdamska pogodba* (1997)
 - *Pogodba iz Nice* (2001)

Glavni organi EU

- *Evropska komisija*
- **Primarni izvršilni organ EU**
- *Ima glavno zakonsko inicijativo*
- *Predsednika Komisije predlagajo DČ na Evropskem svetu, potrди EP.*
- *Dober pregled nad stanjem EU*

Javier Solana. Generalni sekretar
ter visoki predstavnik za varnostno
in zunanjo politiko

Glavni organi EU

- **Svet EU**
- **Primarni zakonodajni organ EU**
- **Sklepa mednarodne pogodbe**
- **Sprejema odločitve 2. in 3. stebra**
- **Sestava: po 1 predstavnik DČ (za splošna vprašanja zunanji minister, za posebna resorni minister)**
- **Sedež: Luxenburg**
- **Predsedovanje: izmenjava starih in novih članic na 6 mesecev, Slo prevzame predsedovanje v prvi polovici 2008**

Glavni organi EU

- **Evropski parlament** slovenski predstavniki
- Voljeni na splošnih volitvah (1979)
- Politična baza, stranke
- **Nadzorna funkcija**
- **Sodelovanje pri sprejemanju zakonodaje**
 - Posvetovanje
 - Sodelovanje
 - Soodločanje
 - Soglasje
 - Varuh človekovih pravic (Ombudsman)

Zakonodajna veja

- Pravila sprejemajo **INSTITUCIJE EU**
- Fenomen deljene zakonodajne pristojnosti (odmik od čiste delitve zakonodajne in izvršilne oblasti po organih (institucijah)).

Uredba

REGULATION, LE REGLEMENT, DIE VERORDNUNG

- *Sredstvo UNIFIKACIJE (poenotenja) pravnega reda*
- *Neposredna učinkovitost (ni potrebna ratifikacija)*
- *Neposredno uporabna (posameznik se nanjo neposredno sklicuje na sodišču)*
- *Objava v OJ (official journal)*

Direktiva

DIRECTIVE, LA DIRECTIVE, DIE RICHTLINIE

- *Sredstvo HARMONIZACIJE (približevanja) pravnega reda*
- *NISO neposredno uporabne (države članice jih morajo transformirati v svoj pravni red)*
- *Zavezujoče glede cilja*
- *Vertikalno neposredno učinkovite (če država ne implementira direktive se lahko nanjo sklicujemo v postopkih proti DRŽAVI)*
- *Objava v OJ*

ODLOČBA

- *Odločba (DECISION, LA DECISION, DIE ENTSCHEIDUNG)*
- *Individualni pr. akt*
- *V celoti zavezuje naslovnika*
- *Neposredno uporabna*
- *Nekatere objavljene v OJ*

Ostali akti

- *Priporočilo in mnenje*
- *Navodila, sporočila, navodila*
- *Zelena, bela knjiga*

Sodna veja

- *Velik pomen sodne veje EU pri nastajanju prava*
- *Precendens*
- *Opis glavnih postopkov pred ECJ*
 - *Predhodna vprašanja*
 - *Komisija proti DČ*
 - *Tožbe proti institucijam EU (ničnostna tožba...)*
 - *DČ vs. DČ (nespoštovanje pravil EU)*
 - *...*
- *Vloga nacionalnih sodišč*

Razmerje med pravom EU in DČ

- *Gre predvsem za pravna načela in pravna pravila, ki jih je izoblikovalo Sodišče Evropskih skupnosti*
- *Lep primer je odgovor sodišča na vprašanje, kakšno je razmerje med pravom EU ter pravom držav članic.*
 - ***Načelo avtonomnosti***
 - ***Načelo primarnosti*** (nadrejenosti) prava EU
 - ***Načelo neposredne uporabnosti in Načelo neposredne učinkovitosti***

Primer odločbe sodišča ECJ

- *Procureur du Roi v Benoît and Gustave Dassonville*
- *Dejanski stan : Oče in sin Dassonville sta iz Francije. V Belgijo iz Francije uvažata škotski viski, ki originalno izvira iz Velike Britanije. VB je vsakemu, ki je iz VB izvozil ta viski, **dala odpremnico**. To so vzeli na meji VB/ F, zato je na poti v B **nista več imela**. **Belgijski zakon pa zahteva javni dokument, ki ga izda vlada države, iz katere izvira blago**. Dassonville tega nista imela.*
- **gre za vprašanje interpretacije določb prava skupnosti in ne za rešitev primera!**

Primer odločbe sodišča ECJ

- *Določbe prava skupnosti:*
 - *Člen 28 (PES) (prej člen 30)*

“Med državami članicami so prepovedane količinske omejitve pri uvozu in vsi ukrepi z enakim učinkom.”
 - *Direktiva 70/50, ki sodišču ni v veliko pomoč*

Primer odločbe sodišča ECJ

- *Sodišču je postavljeno vprašanje:
“Ali je prepoved B, da se uvozi viski, ker nimata potrdila, ukrep z enakovrednim učinkom?”*
- *Sodišče mora torej interpretirati PES, kar bo nujno pomenilo, da ustvarja pravno pravilo, saj imajo sodbe moč precedensa!*

Primer odločbe sodišča ECJ

- *Sodišče odloči:*
 - »*Vsa trgovinska pravila DČ, ki so sposobna neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno ovirati trgovino znotraj Skupnosti, so ukrepi z enakovrednim učinkom.*«

